

(כס הזכויות שמורות)

ממלכת הירדן תתמוס את המקום המרכזי במערכות הפוליטיות במרחב כשמוקעות הקרובים. אחרי עריכת הבחירות לבית הנבחרים הירדני, מסתמנים כמה קווי התפתחות עיקריים: נצחון המחנה הפרוימצרי בירדן יאייץ בכריטינה להגשים את תפיסת הירדן עליידי כוחות עיראקיים, הנאמנים לה. כדי למנוע התערבות ישראלית, יוגבל שטח החניה של צבא זה לגדה המזרחית בלבד. על אף ההצהרות המלחמתיות שהשמיעה בשבועות האחרונים, לא תתנגד ישראל לצעד זה.

מול אפשרות זו, מפתיל כבר עתה גמאל טבר אליאצור לחץ על האמריקאים, שיניאו את כריטינה מהכנסת העיראקים לממלכת חוסיו. אם לחץ זה ייכשל, עשוי כוח סוריימצרי לפלוש אל ממלכת הירדן מצפון, לפחות היריב על הפיחת שחחים, אשר יפורר את החמירה. לטומת זאת, אין סיכויים לנסיון מצרי לפלוש לירדן מדרום, עם חתימה הדבר עליידי הצרא הרימי החניה רוקרה.

במקרה של כפאון, יפילו הנורמים הפוליטיים. עם התכנסת בית הדיחיה החדם, יפתחו אורחי מצרים בחטע אמרייריטי, העשוי להסתיים רימיול רחמי מצד ירדן מיל החניה האונליירדני וקריאה לגוש המצרי להגיש עזרה ליכדו ולחצרה רחמיר.

באלהיה דנריל של ישראל, תתפוס הגזרה המצרית שיש את הממים הראשיו. ישראל תניר רצירה החמירה ביותר על פנייות מצד הצרא המצרי. היא נח לא חוריר רחמיה על חתימת הוואש רניה האחריות החתיחה מיל וירכמלחמה ששררה לפני שנה ואשר פנה בחודשים האחרונים החמיר מחדום.

כתיול דחחים בני ברית-החייית לביי כמה מארייות הנוש המזרחי לא יפריט לה בהמשכת מדיניותה במרחב. חזירתה אל חוד מדינות ייר עשוייה להעמיק עוד יותר, בעמבות היציה לפסי נחם רחמיהיות גם לממלכת הירדן.

מסתמנת נמיה גוברת די הילכת של ארצות-הברית לרי כיש מאחיש את אמון העולם הערבי עליידי פיוס. רחמיהיות-הרמי מנס רואיה את מצבו של מרחב קידמת אסיה כמסוכן ביותר, והגישיה הכללית היא כי ככל שהמערב ינקוט רעמדה אנטי-ערבית טקיפת, ייהדקו קשרי ה- ערבים עם ברית-החועצות. גישה זו נרמה לנירום מו אויובריטי ואומי צרפתי כמעט בכל חזיות המרחב, כולל סיכסוך הסואץ ומלחמת השיחור של החייות הלאומיות בצפון-אפריקה וב- קפריסין.

קיימים סיכויים מעורפלים להגברת העליה מברית-המועי צות. לפי ידיעות ממקורות שונים, ע- שויה הממשלה הסובייטית לאפשר עליה כמעט-חופשית למשך תקופה מוגבלת.

צפה לסיכסוך המור בין עיריית ירושלים לבין חוגי ה- דתיים בכירה. מועיית העיריה אישרה תוכנית להריסת שכונות-עוני בצפון ירושלים ונסיעת גנים ציבוריים במקו- מן את התושבים יעבירו, לפי תוכנית זו, לסיכונים עירוניים חדשים, במבואות המערביים של העיר. מאחר ששכונות אלה מאוכלסות תושבים חרדים ברובן המכריע, יתפרש הצעד עליידם כמזימה לשבור את ריכוזם ולפרוס בפניות מיוות נוייר.

רוח של שטרוריה יעלה שוב סביב הענקת פרס ביאליק לספרות, של עיריית תל-אביב. בעוד שבחוגי הסופרים הזקנים מזכירים את שמוניהם של יחסי דור ריקריק, וייקר כהו כמעומדים לפרס, עומדים הצעירים להעלות מחדש את תביעתם להעניק את הפרס למשורר אברהם שלונסקי. השנוא על הזקנים.

המשטרה תנסה לפתח מסע גדול לרכישת דעת-הקהל. המפקח-הכללי בכבודו ובעמו, שהרגיש כי עמדתו התערערה לחלוטין גם בעיני צמרת המדינה, מחזר עתה על פתחיהם של אנטי-ציבור ועתונאים, משתדל לחמיד יוחם לצדו רדי לקדם את פני הרעה, עם המשכת משפטו של עמוס בן-גוריון.

טד השוב במשפטי קסטנר, לכשיחודשו, עלול להיות מפקד הוואפו ס. ש. לשעבר קורט בכר. בכר, כיום איש-עסקים מצליח בגרמניה המערבית, יבוא לישראל כדי להעיד להגנתו של קסטנר. במקרה זה יצטרף פרקליט המדינה להעניק לו חסינות מיוחדת מפני החיץ לעשיית דין בנאצים ועוזריהם.

לסיעת מפא"י ככנסת צפוי סיכסוך משפחתי. עם כניסתו מחדש של עורך-הדין החיפאי דוד בר רב-האי לכנסת, יעמיד דרישה לקבל במזרה את ראשות וועדת הכנסת, תפקי שמילא בכנסת הראשונה והשניה. ח"כ מפא"י ברוך אזניה, יושב ראש הוועדה הנוכחי, לא יסיכס לוחת על כהונתו.

מפלגת הציונים-הכלליים תפתח בקרוב במערכת הסברה נגר תנועת החרות. בתסגרת מסע התעמולה הרחב של הצ"כ, יתפוס הפולמוס האנטי-חרותי מקום עיקרי. יחד עם זאת, אל תופתע אם תשמע כי הציונים-הכלליים מנהלים גישושים לשיחית פעולה עם ראשי מפא"י.

במדינה

משפטי לגבי חרות האדם ומערכת המשפט במדינה.

מפלגות

בית הלורדים

לפחות חברי-הכנסת יזהר הררי, עורך-דין ממושקף ופרוגרסיבי מתל-אביב, הצטער בשבוע שעבר, על כך שאין בארץ שני בתי פרלמנט, כפי שנהוג כמעט בכל שאר המדינות הדמוקרטיות. לדעתו היה צורך להוסיף לכנסת מוסד שני, מעין בית-הלורדים.

לעתים נראה כי תפיסה זו מוטעית, וכי יש צורך להוסיף בארץ דווקא בית תחתון. כי הכנסת הופכת יותר ויותר לבית-הלגרים של המשטר המפלגתי.

ראשי שועלים. אחרי הבחירות ה- האחרונות, בהן שמה מפא"י במידה רבה את הדגש על "מטה הדור הצעיר", נכנסו ל- כנסת כמה מבני הדור השני של מפא"י, אנשי מעשה שהצטיינו בשטחים מעשים שונים. בין אלה בלטו שלושה: סנטה יוספסל, לשעבר גוברית ראשית של חבר הקבוצות והקיצוצים ואשת מוכיר מפא"י החדש גיורא יוספסל; אהרון רמו, מנהל מפעל כור של סולל-בונה ומפקד חיל-האוויר לשעבר; ואהרון בקר, האיש החזק של ה- איגוד המקצועי של ההסתדרות.

אולם אנשים אלה לא היכו שרשים ב- קרקע הצחיחה של הכנסת. יותר ויותר השתכנעו כי ישיבתם בכנסת אינה אלא ביובוז זמן, ביוחד בסיעת מפא"י שכל תפקידה לענות אמן אחרי דויד בן-גוריון. מתוך חישוב שמוטב להיות ראש לשועל עצמאי ופעיל מאשר זנב לסיעה חסרת-מעש, פרשו השלושה עתה מסיעת מפא"י, חזרו לתפקידיהם שמחוץ לכותלי הבנין ה- ירושלמי.

לפי התור, היה עתה צריך להיכנס לכנסת צעיר אחר של מפא"י, המופיע אף הוא ברשימה - חבר הכנסת השניה יזהר (ס. יזהר) סמילנסקי אולם על סמילנסקי הופעל לחץ אדיר להתפטר אף הוא, לפנות את מקומו לעסקנים קשישים וחתיקים יותר. בין הנכנסים: עורך-הדין החיפאי דויד בר-רב-האי, שהוא אופייני לעסקני הדור ה- קשיש.

אמהות וג. התפטרותם של צעירים לטובת קשישים אינה תופעה חדשה. בשעתו נבחרו ברשימת מפא"י אב ובן - קצין צה"ל משה נצר ואמו, דבורה נצר. כש- נראה למפא"י כי די בנציג אחד למשפחה אחת, התפטר הבן לטובת האם. היה זה מעשה סמלי, כי למעשה, מרגיש בטוב בכנסת זו רק סוג מסויים של אנשים - העסקנים הקשישים, בעיקר בני העליה השניה, שלא הצטיינו מעולם בשום שטח מעשי. הנציג המושלם של טיפוס זה הוא מאיר ארגוב, איש סיעת מפא"י. טיפוס משגשג אחר: עסקן בעל עסקים פרטיים נרחבים, מסוגו של יצחק רפאל, הזקוק לכנסת כגושפנקא למעשיו.

פרשת קסטנר

אין קול ואין קסטנר

טבעו של משפט מחייב כי התובע דוחק לפעולה נמרצת ולסיום מהיר, ואילו פרק-ליטו של התובע מאמץ את שכלו ככל יכולתו כדי למצוא תחבולות לדחייתם. אותו מצב שורה, בדרך כלל, בעירעור: המערער, המעוניין, לבטל פסקידין הקיים נגדו, מפעיל את כל הגלגלים כדי להחיש את הבירור, ואילו המשיב, שיש בכיסו פסקידין לטובתו, מעוניין לדחות את בר-וור הערעור.

מבחינה זו, כמו מבחינות רבות אחרות, משפטי קסטנר הם יחידי סגולה. ברגע זה תלויים ועומדים שני משפטים: הערעור שהגיש היועץ המשפטי נגד פסקידינו של גשיא בית-המשפט המחוזי, בנימין הלוי, שקבע כי קסטנר שיתף פעולה עם הנאצים, ומשפט אורחי של קסטנר עצמו, בו תבע פיצויים ממליאל גרינולד על הוצאת דיבה.

לשנה הבאה בירושלים. מאו הוגי שו משפטים אלה, עברו מים רבים בירדן, שום פעולה לא נעשתה. לא חיים כהן, שהגיש את הערעור, ולא מיכאל כספי, שהגיש את התביעה האורחית (ביום ה- אחרון לפני התישנות הענין מבחינה מש-

זים, אלא אחרי חתק של שלוש שנים. שום הגבלה כזאת לא היתה חלה על מנגנון התביעה של חיים כהן עצמו: הוא היה יכול לשלוח גם נער, שסיים זה עתה את חוק לימודיו, לבית-המשפט העליון.

שרה-משפטים הוסמך לקבוע שכן מינימום ומקסימום לכל פעולה משפטית, להטיל פיקוח על מחירי המשפטים כמו על מחירי העגבניות.

זכותו של רוצח. לא פחות הרגיזה את עורכי-הדין תקנה שהיתה מערערת את יסודות המשפט האנגלו-סאכסי הנהוג ב- ארץ. לפי התפיסה הקיימת, המשפט הוא תחרות בין שני צדדים, שכל צד בה מש-חל ככל יכולתו לטעון את כל טענותיו האפשריות, ואילו השופט הוא מעין שופט בתחרות, הקובע מה הן הטענות הצודקות ביותר. משטר זה מחייב את עורכי-הדין לנאמנות בלתי-מסוייגת כלפי מרשיהם, אפי-לו כשאין המרשים צודקים, לדעתם ה- פרטית.

הכתנה: אפילו רוצח וכאי לעורך-דין שאינו אלא שופר מאומן ומזלח יותר לטענות שהיה הוא עצמו רוצח לטעון, בלי כל התחשבות אם עורך-הדין עצמו מאמין ששולחו הינו רוצח או לא.

עתה ביקש חיים כהן לחייב את עורכי-הדין להישבע בפני בית-המשפט העליון ש- יטענו רק טענות שהן נכונות באופן אוב-

ח"כ מיועד בריביהאי אין עשן, בלי אש

יקטיבי, להביא בפני בית-המשפט את כל האמת. אמר עורך-דין אחד: "מכיון שבכל תביעה אורחית רק צד אחד יכול להיות צודק, הרי חמישים אחוזו של עורכי-הדין היו מפרים את שבועתם או פועלים נגד מרשיהם."

ישנו רק משטר אחד בו נהוג סגנון משפטי זה: בגוש הסובייטי, בו גם הפרק-ליטים הם למלאי שליחות המדינה, ובו הם פועלים לעיתים קרובות נגד הנאשמים, כפי שקרה במשפטו של מרדכי אורן.

חזרה לשולח. עורכי-הדין, שלרוב מתיחסים בפאסיביות מוחלטת להצעות-החוק החמורות ביותר, הרגיזו הפעם גושקף איום ישיר למקצועם. ועדי אגודת עורכי-הדין בתל-אביב, ירושלים וחיפה, בהם יש רוב יציב לתומכי המשטר, נתנו ליועץ המשפטי סטירת-לחי מצלצלת.

הודיעו הם לשרה-משפטים, שביקשם ל- חוות את דעתם הרשמית על ההצעה וביקש לערוך אסיפות-בירור: אין בכוחתם אפילו לחוות דעה על הצעה מסוג זה, והם מח-זירים אותה במצורף, לכתובת השולח. כמו תמיד, כשהם נתקלים בהתנגדות של ממש, נכנעו גם הפעם שר-המשפטים ויועצו. השבוע הודיעו רשמית למוסדות עורכי-הדין: ההצעה נגנזה. אולם גם סטירת-לחי זו לא סיפקה את עורכי-הדין. רבים הש-תכנעו החדש כי העולם הזה צדק לפני שלוש שנים בהצביעו, עם בחרו בחיים כהן לאישיהנה של תשי"ג, ובסידרת ה- כתבות השנה (העולם הזה 1963) על הסכנות הכרוכות באופיו ובשיתותיו של היועץ ה-